

I. Úplné náklady práce v ČR a jejich struktura v roce 2006

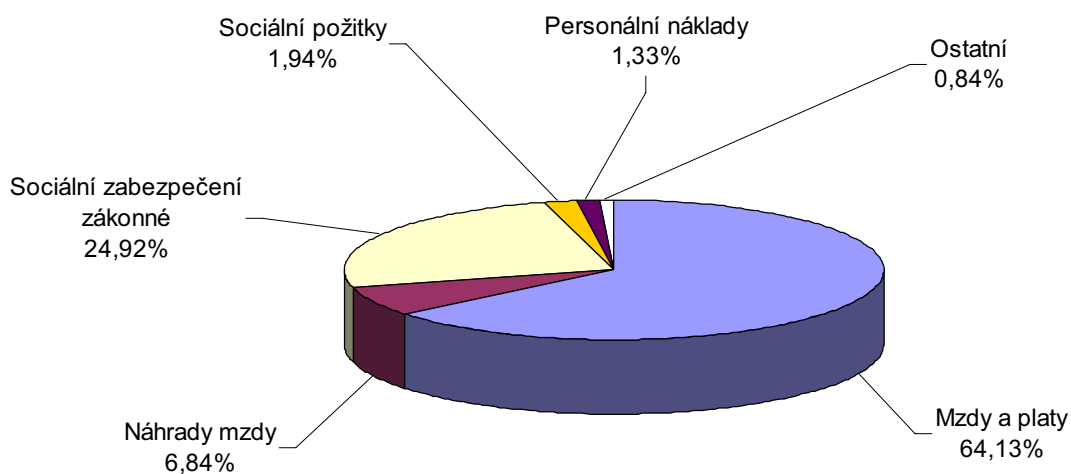
Náklady práce v roce 2006 dosáhly v ČR průměrné výše 28 941 Kč měsíčně na jednoho zaměstnance (resp. 200,22 Kč na odpracovanou hodinu). V přepočtu za celý rok vydali zaměstnavatelé průměrně na jednoho zaměstnance 347 293 Kč.

V následující tabulce jsou uvedeny extrémní hodnoty podle různých třídících hledisek (v Kč/měsíc na jednoho zaměstnance).

Třídící hledisko	Minimum	Maximum	Rozdíl
sektory OKEČ	ubytování a stravování 17 281 Kč	finanční zprostředkování 58 810 Kč	41 529 Kč
kraj	Karlovarský 23 137 Kč	Hl. m. Praha 35 689 Kč	12 552 Kč
velikostní skupina	1 až 9 zaměstnanců 22 715 Kč	1000 a více zaměstnanců 33 813 Kč	11 098 Kč
typ hospodaření	družstevní 20 611 Kč	mezinárodní 36 094 Kč	15 483 Kč

Mzdy za skutečně odpracovanou dobu jsou každoročně největší složkou nákladů práce. V roce 2006 dosáhly výše 18 560 Kč na jednoho zaměstnance za měsíc a jejich podíl na nákladech práce činil 64,13 %. V této složce mezd byly nejvíce zastoupeny tarifní (základní, smluvní) mzdy, které dosáhly 13 729 Kč měsíčně na zaměstnance (tj. 47,43 % nákladů práce). Náhrady mzdy za neodpracovanou dobu tvořily 1 980 Kč (6,84 %). Z toho nejvyšší složkou byly náhrady mzdy za dovolenou, které dosáhly průměrně 1 725 Kč měsíčně na jednoho zaměstnance (tj. 5,96 %) z celkových nákladů práce. Mzdové složky celkem (tzv. přímé náklady) činily 20 540 Kč (tj. 70,97 % nákladů práce).

Struktura nákladů práce v ČR v roce 2006

Podrobná struktura nákladů práce na jednoho zaměstnance v ČR v roce 2006
(včetně resortů Ministerstva obrany a Ministerstva vnitra)

Položka nákladů práce	Kč / hodinu	Kč / měsíc	Struktura %
1. MZDY A PLATY za vykonanou práci	128,41	18 560	64,13
tarifní mzda (základní, smluvní apod.)	94,99	13 729	47,43
- odměny a prémie pravidelné	14,86	2 148	7,42
- odměny podle výsledků hospodaření	4,68	676	2,34
- odměny hrazené ze zisku	0,28	41	0,14
- mimořádné výplaty	1,91	276	0,95
- příplatky za přesčasovou práci	1,21	176	0,61
- ostatní příplatky (mzdová zvýhodnění) a doplátky	7,41	1 071	3,70
- naturální mzdy	0,24	34	0,12
- odměny za pracovní pohotovost	0,59	86	0,30
- ostatní mzdy	2,24	323	1,12
2. NÁHRADY MZDY (placené zaměstnavatelem)	13,69	1 980	6,84
- náhrady mzdy za dovolenou	11,92	1 725	5,96
- náhrady při překážkách na straně zaměstnavatele	0,13	19	0,07
- náhrady při překážkách na straně zaměstnance	1,49	70	0,24
- náhrady mzdy za svátky	1,15	166	0,57
1. – 2. PŘÍMÉ NÁKLADY	142,10	20 540	70,97
3. SOCIÁLNÍ POŽITKY	3,88	561	1,94
- výrobky firmy se slevou	0,03	4	0,01
- příspěvky na bydlení	0,54	78	0,27
- služební vozy k soukromým účelům	0,89	129	0,45
- příspěvky na stravování	1,78	258	0,89
- příspěvky ve formě spoření, prodej akcií	0,04	6	0,02
- výdaje ze sociálního fondu	0,60	86	0,30
z toho: příspěvky odborům	0,04	5	0,02
4. SOCIÁLNÍ NÁKLADY A VÝDAJE	51,97	7 513	25,96
- zákonné pojištění na sociální zabezpečení	49,90	7 213	24,92

Položka nákladů práce	Kč / hodinu	Kč / měsíc	Struktura %
- nadstandardní programy sociálního zabezpečení	1,04	152	0,53
- vyrovnání za nemoc placené zaměstnavatelem	0,13	18	0,06
- odstupné	0,69	100	0,35
- ostatní sociální dávky	0,21	30	0,10
5. PERSONÁLNÍ NÁKLADY	2,67	385	1,33
- náklady na nábor zaměstnanců	0,32	46	0,16
- náklady na výchovu a zapracování učňů	0,03	5	0,02
- náklady na školení zaměstnanců	1,10	157	0,53
- náklady na pracovní oděv, uniformy, "ošatné"	0,93	135	0,47
- ostatní personální náklady	0,29	42	0,15
6. DANĚ A DOTACE	-0,40	-58	-0,20
- daně a sankce vázané na zaměstnávání lidí	0,04	6	0,02
- dotace na pracovní sílu	0,44	64	0,22
3. – 6. NEPŘÍMÉ NÁKLADY	58,12	8 401	29,03
1. – 6. NÁKLADY PRÁCE CELKEM	200,22	28 941	100,00

Na objemu mezd a platů je přímo závislá druhá největší položka nákladů práce, a to zákonné příspěvky na sociální zabezpečení. Jedná se o nemocenské a důchodové pojištění, příspěvky na státní politiku zaměstnanosti, pojistné na všeobecné zdravotní pojištění a zákonné pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání. Tyto ze zákona povinné příspěvky představovaly v roce 2006 pro zaměstnavatele průměrnou částku 7 213 Kč měsíčně na jednoho zaměstnance, tj. 24,92 % z celkových nákladů práce.

Ostatní položky nákladů práce, tj. sociální požitky (příspěvky na bydlení a stravování, příspěvky do sociálních fondů aj.), náklady a výdaje na úhradu nadstandardních programů sociálního a penzijního připojištění, odstupné a personální náklady spojené s nábořem a školením zaměstnanců, výchovou učňů a daně a dotace související se zaměstnáváním lidí, tvořily dohromady 1 188 Kč, tj. 4,11 % nákladů práce.

1. Diference v úrovni nákladů práce v roce 2006 podle odvětví

Nejvyšší náklady práce dlouhodobě vykazuje odvětví (podle sekce OKEČ) finanční zprostředkování. V roce 2006 to bylo 58 810 Kč na zaměstnance za měsíc. Měsíční náklady práce na jednoho zaměstnance překročily třicetitisícovou hranici v dalších pěti odvětvích (sekcích OKEČ):

- výroba a rozvod elektřiny, plynu a vody (39 112 Kč)
- těžba nerostných surovin (35 517 Kč)
- veřejná správa (34 849 Kč)
- činnosti v oblasti nemovitostí a pronájmu; podnikatelské činnosti (32 249 Kč)
- doprava, skladování a spoje (31 298 Kč)

Naopak nejnižší průměrnou úroveň nákladů práce vykazalo v roce 2006 odvětví ubytování a stravování (17 281 Kč) a zemědělství, myslivost a lesnictví (21 227 Kč).

V průmyslových odvětvích (tj. sekce OKEČ C - těžba nerostných surovin, D - zpracovatelský průmysl a E - výroba a rozvod elektřiny, plynu a vody) dosáhly náklady práce v průměru na jednoho zaměstnance 27 644 Kč za měsíc, což je o 1 297 Kč (tj. o 4,5 %) méně než je celostátní průměr. Průmyslová odvětví se vyznačují velkým stupněm diferenciací nákladů práce. V deseti odvětvích byly náklady práce nad celostátním průměrem 28 941 Kč měsíčně na jednoho zaměstnance. Naopak v šestnácti průmyslových odvětvích dosáhly náklady práce nižší úrovně než byl celostátní průměr:

Průmyslové odvětví	Náklady práce za měsíc na zaměstnance (v Kč)	Srovnání s průměrnými náklady práce v ČR (v %)
Výroba a rozvod elektřiny, plynu a tepelné energie	44 009	152,1
Výroba koksu, jaderných paliv, rafinérské zpracování ropy	43 315	149,7
Výroba a rozvod elektřiny, plynu a vody (sekce OKEČ E)	39 112	135,1
Těžba energetických surovin	36 232	125,2
Těžba nerostných surovin (sekce OKEČ C)	35 517	122,7
Výroba chemických látek, přípravků, léčiv a chemických vláken	32 692	113,0
Vydavatelství, tisk a rozmnožování nahaných nosičů	32 080	110,8
Výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů	31 756	109,7
Těžba ostatních nerostných surovin	31 311	108,2
Výroba základních kovů a hutních výrobků	30 822	106,5
Shromažďování, úprava a rozvod vody	30 093	104,0
Výroba ostatních dopravních prostředků a zařízení	29 284	101,2
Průměrné náklady práce v ČR	28 941	100,0
Výroba a opravy strojů a zařízení jinde neuvedených	28 752	99,3
Výroba zdravotnických, přesných, optických a časoměrných přístrojů	28 157	97,3
Výroba vlákniny, papíru a výrobků z papíru	27 760	95,9
Průmysl celkem (sekce OKEČ C až E)	27 644	95,5
Výroba ostatních nekovových minerálních výrobků	27 491	95,0
Výroba rádiových, televizních a spojových zařízení a přístrojů	27 297	94,3
Výroba kancelářských strojů a počítačů	27 089	93,6
Zpracovatelský průmysl (sekce OKEČ D)	26 775	92,5
Výroba pryžových a plastových výrobků	25 976	89,8

Průmyslové odvětví	Náklady práce za měsíc na zaměstnance (v Kč)	Srovnání s průměrnými náklady práce v ČR (v %)
Výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků (kromě strojů a zařízení)	25 272	87,3
Výroba elektrických strojů a zařízení jinde neuvedených	25 163	86,9
Výroba potravinářských výrobků a nápojů, tabákových výrobků	24 389	84,3
Recyklace druhotných surovin	23 041	79,6
Výroba nábytku; zpracovatelský průmysl jinde neuvedený	21 921	75,7
Zpracování dřeva, výroba dřevařských výrobků kromě nábytku	21 010	72,6
Výroba textilií a textilních výrobků	20 380	70,4
Činění a úprava usní, výroba brašnářských a sedlářských výrobků a obuvi	18 693	64,6
Výroba oděvů, zpracování a barvení kožešin	15 977	55,2

Ze srovnání nákladů práce v průmyslových odvětvích (podle sekcí OKEČ) vyplývá, že měsíční náklady práce na jednoho zaměstnance ve zpracovatelském průmyslu dosáhly pouze 68,5 % nákladů práce ve výrobě a rozvodu elektřiny, plynu a vody a byly o 7,5 % nižší než celostátní průměr. Nejvyšší náklady práce v průmyslu byly v roce 2006 v odvětví výroba a rozvod elektřiny, plynu a tepelné energie (44 009 Kč, tj. 52,1 % nad celostátním průměrem) a naopak o 44,8 % nižší než průměrné náklady práce v ČR byly náklady práce v odvětví výroba oděvů, zpracování a barvení kožešin (15 977 Kč).

Rozdíly mezi jednotlivými sekcemi OKEČ se projevují i z hlediska **struktury** nákladů práce. Podíl tzv. **přímých nákladů** práce (tj. mzdy a platy za vykonanou práci a náhrady mezd) na celkových nákladech práce v příslušném odvětví se pohyboval od 67,53 % v odvětví výroba a rozvod elektřiny, plynu a vody do 73,55 % ve vzdělávání. V celostátním průměru tvořily přímé náklady 70,97 % nákladů práce.

Nejvýznamnější složkou mzdy za vykonanou práci je tarifní (resp. smluvní) mzda. Její podíl na nákladech práce byl v roce 2006 průměrně 47,43 %. Nejnížší byla v odvětví ubytování a stravování (9 824 Kč) a nejvyšší ve finančním zprostředkování (26 792 Kč na zaměstnance za měsíc).

Druhou nejvyšší složkou průměrné měsíční mzdy v roce 2006 byly pravidelně vyplácené odměny a prémie, odvozované v závislosti na výkonu a plnění předepsaných kritérií, které jsou vypláceny v pravidelných, předem stanovených termínech (měsíčně, čtvrtletně, ročně). Nejvyšší byla tato mzdová složka opět v odvětví finanční zprostředkování (4 612 Kč), dále pak ve výrobě a rozvodu elektřiny, plynu a vody (4 223 Kč) a v těžbě nerostných surovin (3 525 Kč). Nejnížší pravidelné prémie a odměny byly naopak vypláceny v odvětví zdravotní a sociální péče; veterinární činnosti (701 Kč), ve veřejné správě (681 Kč), ve vzdělávání (652 Kč), zatímco celostátní průměr byl 2 148 Kč na jednoho zaměstnance za měsíc. Odměny v závislosti na výsledku hospodaření, včetně nepravidelných odměn hrazených ze zisku, nejvíce vypláceli svým zaměstnancům zaměstnavatelé v odvětví finanční zprostředkování (2 243 Kč) a rybolov a chov ryb (1 460 Kč). Nejmenší částka byla vykázána v odvětví ubytování a stravování (333 Kč). Průměr za celou republiku činil 717 Kč na jednoho zaměstnance měsíčně.

Mimořádné výplaty nevázané na výsledky hospodaření (včetně dalších platů, např. platu před dovolenou, platu před vánoci apod.) byly nejvyšší v odvětvích těžba nerostných surovin (1 417 Kč měsíčně na zaměstnance) a výroba a rozvod elektřiny, plynu a vody (1 079 Kč).

Naopak nejnížší průměrné částky se vyplácely v ubytování a stravování (23 Kč), ve zdravotnictví (62 Kč) a v zemědělství, myslivosti a lesnictví (65 Kč); celostátní průměr činil 276 Kč.

Příplatky za přesčasovou práci dosahují dlouhodobě nejvyšší částky v odvětví zdravotní a sociální péče a veterinární činnosti (354 Kč měsíčně na jednoho zaměstnance) a ve veřejné správě, obraně a povinném sociálním zabezpečení (333 Kč). Naopak nejméně byly vypláceny v odvětví vzdělávání (25 Kč), ubytování a stravování (29 Kč) a ve finančním zprostředkování (36 Kč). Ostatní příplatky a mzdová zvýhodnění (např. za práci ve ztíženém a zdraví škodlivém prostředí, za práci v noci, ve svátek a ostatní příplatky sjednané ve smlouvách - tj. příplatky za vedení a zastupování, osobní ohodnocení aj.) dosáhly nejvyšší částky v odvětví veřejná správa, obrana a povinné sociální zabezpečení (3 823 Kč), dále pak v odvětví zdravotní a sociální péče a veterinární činnosti (2 538 Kč). Nejnižší byly tyto příplatky v odvětví obchod, opravy motorových vozidel a výrobků pro osobní potřebu (217 Kč), v ubytování a stravování (220 Kč) a v odvětví finanční zprostředkování (225 Kč).

Odměny za pracovní pohotovost jsou tradičně nejvyšší ve zdravotnictví (443 Kč), v odvětví veřejná správa, obrana a povinné sociální zabezpečení (354 Kč), dále v odvětvích výroba a rozvod elektřiny, plynu a vody (243 Kč) a doprava, skladování a spoje (131 Kč). V ostatních odvětvích se výše odměn za pracovní pohotovost pohybovala od 5 do 74 Kč měsíčně na jednoho zaměstnance a tvořila tak méně významnou část průměrné měsíční mzdy. Stejně tak méně významnou složku mzdy tvoří naturální mzda vyjádřená v penězích. Ta pouze ve finančním zprostředkování dosáhla 96 Kč na jednoho zaměstnance za měsíc a v odvětví činnosti v oblasti nemovitostí a pronájmu, podnikatelské činnosti dosáhla částky 80 Kč. Přitom průměr za ČR byl 34 Kč měsíčně na jednoho zaměstnance, což představuje 0,12 % průměrných nákladů práce v ČR.

Druhou významnou součástí hrubé mzdy zaměstnance (vedle mzdy za vykonanou práci) jsou náhrady mzdy za neodpracovanou dobu, placené zaměstnavatelem. Tyto náhrady mzdy dosáhly v roce 2006 průměrné částky 1 980 Kč, tj. 6,84 % z celkových nákladů práce. V jednotlivých odvětvích se jejich výše pohybovala od 1 051 Kč v odvětví ubytování a stravování, do 3 855 Kč v odvětví finanční zprostředkování. Tuto složku mzdy tvořily z největší části náhrady za dovolenou (1 725 Kč, což je 87,12 % ze všech náhrad mzdy) a náhrady za svátky (166 Kč, tj. 8,38 % z náhrad mzdy). Zbývající 4,50 % jsou náhrady mzdy při překážkách v práci na straně zaměstnavatele i zaměstnance, tj. dohromady (89 Kč).

Sociální požitky (tj. příspěvky na bydlení a stravování, příspěvky do sociálního fondu a odborové organizaci apod.) byly v roce 2006 nejnížší v odvětví vzdělávání (186 Kč). Naopak nejvyšší sociální požitky pobírali zaměstnanci v odvětví finanční zprostředkování (1 451 Kč), v odvětví výroba a rozvod elektřiny, plynu a vody (1 289 Kč) a ve veřejné správě, obraně a povinném sociálním zabezpečení (1 262 Kč). Celostátní průměr byl 561 Kč měsíčně na 1 zaměstnance, tj. 1,94 % nákladů práce v ČR.

V této složce nákladů práce jsou dlouhodobě nejvyšší, a to ve všech odvětvích, příspěvky na stravování zaměstnanců. V roce 2006 se tento příspěvek pohyboval od 54 Kč na zaměstnance za měsíc v odvětví ubytování a stravování do 626 Kč ve finančním zprostředkování. Celostátní průměr byl 258 Kč měsíčně na jednoho zaměstnance (tj. 0,89 % nákladů práce). Druhou nejvýznamnější položkou byly náklady na služební vozy, poskytované zaměstnavatelem také k soukromým účelům zaměstnanců. Průměrně dosahovaly měsíčně 129 Kč na jednoho zaměstnance (tj. 0,45 % průměrných nákladů práce v ČR), přitom nejvyšší byly v odvětví finanční zprostředkování (290 Kč) a v odvětví činnosti v oblasti nemovitostí a pronájmu a podnikatelské činnosti (245 Kč). Nejnižších částek bylo dosaženo v odvětví

vzdělávání (2 Kč) a ve veřejné správě (11 Kč na jednoho zaměstnance za měsíc). Mezi tzv. sociálními požitky byly významné ještě výdaje ze sociálního fondu. Tyto částky se pohybovaly od 20 Kč v odvětví obchod, opravy motorových vozidel a výrobků pro osobní potřebu do 453 Kč v odvětví výroba a rozvod elektřiny, plynu a vody. Za celou ČR dosahovala tato částka průměrné výše 86 Kč měsíčně na jednoho zaměstnance. Ostatní sociální požitky, tj. prodej výrobků firmy vlastním zaměstnancům se slevou, příspěvky ve formě spoření a prodeje akcií, a příspěvky na bydlení (kromě odvětví veřejná správa, obrana a povinné sociální zabezpečení, kde při zahrnutí resortů Ministerstva obrany a Ministerstva vnitra příspěvky na bydlení dosáhly výše 754 Kč) tvořily méně významnou část nákladů práce (v průměru pouze 0,27 % z celkových nákladů práce, tj. 78 Kč na zaměstnance za měsíc).

Významnou součástí nákladů práce **sociální náklady a výdaje**, jejichž největší část tvoří zákonné příspěvky na sociální zabezpečení vlastních zaměstnanců. V roce 2006 to bylo za celou republiku průměrně 24,92 %, tj. 7 213 Kč měsíčně na jednoho zaměstnance. Tato položka je bezprostředně závislá na úrovni mezd a platů v jednotlivých odvětvích. V absolutním vyjádření byla tedy tato částka nejnížší v odvětví ubytování a stravování (4 257 Kč) a nejvyšší ve finančním zprostředkování (14 293 Kč). Mezi jednotlivými odvětvími se neprojevují výrazné difference, pokud jde o podíl této položky na celkových nákladech práce daného odvětví. Rozdíl mezi minimem a maximem byl přibližně 2 procentní body.

Ostatní sociální náklady a výdaje, zejména nadstandardní formy pojištění vlastních zaměstnanců a odstupné, tvoří výrazně menší část sociálních nákladů a výdajů. Jejich podíl na průměrných nákladech práce v jednotlivých odvětvích se pohyboval od 0,18 % (tj. 49 Kč) ve vzdělávání do 3,50 % (tj. 1 369 Kč) v odvětví výroba a rozvod elektřiny, plynu a vody. Celostátní průměr činil 1,04 % z celkových nákladů práce, tj. 300 Kč měsíčně na zaměstnance. Z toho nadstandardní programy sociálního zabezpečení, penzijní připojištění a vyrovnání za nemoc placené zaměstnavatelem, jsou dlouhodobě nejvyšší ve finančním zprostředkování (dohromady 1,27 %, tj. 746 Kč měsíčně na jednoho zaměstnance) a naopak nejnížší v odvětví vzdělávání (0,11 %, tj. 29 Kč), přitom celostátní průměr byl 0,59 %, tj. 170 Kč na zaměstnance za měsíc. Na odstupném vyplatili zaměstnavatelé v průměru 100 Kč měsíčně na jednoho zaměstnance, tj. 0,35 % z celkových nákladů práce. V roce 2006 se nejvíce vyplácelo zaměstnancům v odvětví výroba a rozvod elektřiny, plynu a vody (613 Kč na jednoho zaměstnance měsíčně). Naopak nejnížší byla tato částka ve vzdělávání (15 Kč) a ve zdravotnictví (22 Kč). Ostatní sociální dávky hrazené zaměstnavatelem (např. podpora při narození nebo úmrtí rodinného příslušníka, podpora v mateřství, při odchodu do důchodu ap.) se pohybovaly od 0 Kč v odvětví rybolov a chov ryb do 490 Kč na jednoho zaměstnance za měsíc v odvětví těžba nerostných surovin. Celostátní průměr byl 30 Kč (tj. 0,10 % průměrných nákladů práce v ČR v roce 2006).

Personální náklady zahrnují náklady na nábor zaměstnanců, na zvyšování jejich kvalifikace, na výchovu učňů apod.. V roce 2006 dosáhly průměrně částky 385 Kč za měsíc na jednoho zaměstnance, tj. 1,33 % nákladů práce v ČR. Nejvyšší byla tato částka v odvětví finanční zprostředkování (1 115 Kč) a ve veřejné správě (877 Kč) a nejnížší ve vzdělávání (128 Kč) a ve zdravotnictví (131 Kč). Největší část personálních nákladů tvořily ve většině odvětví náklady na školení zaměstnanců pro povolání. V republikovém průměru dosáhla tato položka výše 157 Kč (tj. 0,53 % nákladů práce). Nejvyšší částku vykázali zaměstnavatelé ve finančním zprostředkování (830 Kč) a naopak nejnížší v odvětví ubytování a stravování (25 Kč na jednoho zaměstnance za měsíc). Další významnou částí personálních nákladů byly náklady na pracovní oděv, uniformy a tzv. „ošatné“. Nejvyšší částka byla vyplácená ve veřejné správě (včetně resortů MO a MV), a to 412 Kč na jednoho zaměstnance za měsíc. Naopak nejnížší částka byla vykázána v odvětví finanční zprostředkování (6 Kč). V celostátním průměru

činila tato položka nákladů práce 135 Kč měsíčně na jednoho zaměstnance (tj. 0,47 %). V odvětví finanční zprostředkování byly ještě významné náklady na nábor zaměstnanců (190 Kč na zaměstnance za měsíc). V ostatních odvětvích bylo na nábor zaměstnanců vynakládáno od 1 do 90 Kč měsíčně na jednoho zaměstnance. Republikový průměr byl 46 Kč měsíčně na zaměstnance, tj. 0,16 % nákladů práce).

2. Diference v úrovni nákladů práce v roce 2006 podle krajů

Hlavní město Praha vykazuje dlouhodobě nejvyšší úroveň nákladů práce. V roce 2006 to bylo 35 689 Kč na jednoho zaměstnance za měsíc. V ostatních krajích průměrné náklady práce byly nižší než celostátní průměr 28 941 Kč. Částky vyšší než osmadvacet tisíc Kč dosáhly náklady práce pouze ve Středočeském kraji (28 715 Kč). Hranici čtyřiaadvaceti tisíc nepřekročily náklady práce v kraji Karlovarském (23 137 Kč). Velké rozpětí mezi extrémními hodnotami nákladů práce z hlediska krajů (12 552 Kč) je způsobeno zejména rozdíly v odvětvové struktuře jednotlivých oblastí České republiky. V Praze, ale i ve Středočeském kraji, sídlí většinou podniky s vyšší úrovní mezd a platů, zejména v odvětvích finanční zprostředkování a veřejná správa a obrana. Často zde sídlí také zahraniční firmy a podniky s mezinárodní účastí, které vedle vyšších mezd a platů také obvykle poskytují svým zaměstnancům různé formy nadstandardních programů sociálního zabezpečení a penzijního připojištění, včetně vyrovnání za nemoc, placeného zaměstnavatelem. Tyto nadstandardní programy tvořily u zaměstnavatelů se sídlem v Praze 0,68 % z celkových nákladů práce (tj. 241 Kč na zaměstnance za měsíc), přitom v celostátním průměru to bylo 0,59 % (tj. 170 Kč). Nejnížší byly tyto motivační složky nákladů práce (nadstandardní programy sociálního a penzijního pojištění a vyrovnání za nemoc, placené zaměstnavatelem) v kraji Vysočina, kde dosáhly v roce 2006 částky 88 Kč na zaměstnance za měsíc.

Poměr nákladů práce a jejich složek v jednotlivých krajích k celostátnímu průměru (v %)

Kraj	Náklady práce celkem	Přímé náklady práce	Nepřímé náklady práce
Hlavní město Praha	123,3	121,7	127,3
Středočeský	99,2	99,5	98,4
Jihočeský	86,4	87,3	84,3
Plzeňský	95,9	96,7	93,9
Karlovarský	79,9	81,0	77,4
Ústecký	89,8	90,7	87,7
Liberecký	90,6	91,4	88,5
Královéhradecký	83,6	83,8	83,0
Pardubický	87,1	88,3	84,2
Vysočina	88,6	89,4	86,7
Jihomoravský	92,2	93,3	89,6
Olomoucký	83,3	84,6	80,2

Kraj	Náklady práce celkem	Přímé náklady práce	Nepřímé náklady práce
Zlínský	90,5	91,8	87,2
Moravskoslezský	90,1	89,7	91,2
ČR celkem	100,0	100,0	100,0

3. Diference v úrovni nákladů práce v roce 2006 podle velikosti vykazující jednotky

Diference v úrovni nákladů práce z hlediska velikosti vykazující jednotky byla v roce 2006 méně výrazná v porovnání s extrémními rozdíly v hodnotách nákladů práce podle ostatních třídicích hledisek (odvětví, kraj a typ hospodaření). Rozpětí mezi extrémními hodnotami nákladů práce podle velikosti vykazující jednotky činilo 11 098 Kč na zaměstnance za měsíc. U odvětví byl tento rozdíl 41 529 Kč, u krajů 12 552 Kč a podle typu hospodaření 15 483 Kč. Nejvyšší náklady práce v přepočtu na jednoho zaměstnance za měsíc byly u ekonomických subjektů s 1000 a více zaměstnanci (33 813 Kč, tj. včetně resortů MO a MV). V této velikostní skupině vykázaly jednotky rovněž nejvyšší sociální požitky (893 Kč, z toho 336 Kč příspěvky na stravování na jednoho zaměstnance za měsíc, příspěvky na bydlení 267 Kč a 172 Kč výdaje ze sociálního fondu). Dále zde byly nejvyšší sociální náklady a výdaje (8 859 Kč), z toho nejvyšší položkou (kromě zákonných příspěvků na sociální zabezpečení – 8 336 Kč) byly nadstandardní programy sociálního zabezpečení a penzijní připojištění (256 Kč) a odstupné (188 Kč). Tyto subjekty vykázaly také nejvyšší personální náklady (697 Kč, z toho náklady na pracovní oděv, uniformy, „ošatné“ 255 Kč a náklady na školení zaměstnanců 244 Kč). Vyšší než celostátní průměr byly náklady práce ještě u ekonomických subjektů s 500 až 999 zaměstnanci (30 091 Kč). V ostatních velikostních skupinách byly náklady práce nižší než průměrné náklady práce za ČR a dosahovaly částek v rozmezí od 22 715 Kč (v ekonomických subjektech s 1 až 9 zaměstnanci) do 28 926 Kč (u subjektů s 250 až 499 zaměstnanci).

4. Diference v úrovni nákladů práce v roce 2006 podle typu hospodaření

Nejvyšší měsíční náklady práce na jednoho zaměstnance v členění podle typu hospodaření vykazují dlouhodobě mezinárodní firmy, kde v roce 2006 dosáhly průměrné částky 36 094 Kč. Tyto náklady přesáhly celostátní průměr o 24,72 % a proti minimální úrovni nákladů práce v jednotkách s družstevním typem hospodaření (20 611 Kč) byly vyšší o 75,12 %. Nadprůměrné náklady práce byly v roce 2006 ještě u subjektů ve vlastnictví státu (34 105 Kč), u zahraničních firem (33 444 Kč) a u jednotek se smíšeným typem hospodaření, tj. s různými podíly českého soukromého, družstevního, státního aj. vlastnictví (29 223 Kč na jednoho zaměstnance). U ostatních typů hospodaření se pohybovaly náklady práce pod celostátním průměrem.

Také z hlediska struktury nákladů práce byly nejvyšší přímé náklady (tj. mzdy, včetně náhrad) u mezinárodních firem (25 203 Kč) a u zahraničních firem (23 624 Kč). Naopak nejnížší byla tato položka u družstevního typu hospodaření (14 765 Kč). Mezinárodní firmy rovněž vydávaly největší částky na nadstandardní programy sociálního zabezpečení a penzijního připojištění, včetně vyrovnání za nemoc placeného zaměstnavatelem, (346 Kč na zaměstnance za měsíc) a nejméně podniky ve vlastnictví měst a obcí (69 Kč),

Sociální požitky dosáhly nejvyšší částky u ekonomických subjektů ve vlastnictví státu, včetně resortů MO a MV (1 010 Kč). Z toho byly nejvyšší příspěvky na bydlení (468 Kč) a dále příspěvky na stravování (306 Kč) a také výdaje ze sociálního fondu (213 Kč na jednoho zaměstnance za měsíc). Druhou skupinou ekonomických subjektů, které poskytovaly svým zaměstnancům vysoké sociální požitky, byly mezinárodní firmy. V průměru u nich dosáhla tato částka výše 804 Kč. Zde byly nejvyšší měsíční příspěvky na stravování (387 Kč). Nejvyšší částku na služební vozy, poskytované také k soukromým účelům vykazaly rovněž mezinárodní, resp. zahraniční firmy (237 Kč, resp. 233 Kč). Nejnižší sociální požitky vykazaly v roce 2006 ekonomické subjekty ve vlastnictví měst a obcí (318 Kč), které rovněž vykazaly nejnižší příspěvky na stravování svých zaměstnanců (178 Kč).

Personální náklady byly nejnižší u subjektů v družstevním vlastnictví (143 Kč na jednoho zaměstnance měsíčně). Naopak nejvyšší částky byly vynaloženy u subjektů ve vlastnictví státu (645 Kč), u zahraničních firem (613 Kč) a v mezinárodních firmách (560 Kč). V personálních nákladech byly nejvyšší položkou náklady na školení zaměstnanců. V průměru za celou republiku činila tato částka 157 Kč na zaměstnance za měsíc. Nejvyšší byla u mezinárodních firem 308 Kč a u zahraničních firem 247 Kč. Další významnou částí personálních nákladů byly náklady na pracovní oděv, uniformy a „ošatné“, a to u státních ekonomických subjektů (300 Kč, tj. včetně resortů MO a MV), u subjektů se smíšeným typem hospodaření (155 Kč) a u zahraničních firem (144 Kč).

Příčinou výrazných rozdílů ve výši a struktuře nákladů práce, jsou kromě výše zmíněných rozdílů ve mzdách, také různé doplňkové programy péče zaměstnavatelů o vlastní zaměstnance (zejména v ekonomických subjektech se zahraniční majetkovou účastí). Jsou to například různé nadstandardní programy sociálního a penzijního připojištění, vyrovnání za dobu nemoci placené zaměstnavatelem, poskytování služebních automobilů také k soukromým účelům aj.